

**ПОСОЛСТВО СВЯЩЕННОГО СІНОДУ
ПРАВОСЛАВНОЙ ЦЕРЬКВИ В ЧЕСЬКЫХ ЗЕМЛЯХ І В СЛОВАКІЇ**

РОЖДЕСТВО ХРИСТОВЕ 2024/25

Духовны отцѣве, братя і сестры:

Христос раждається!

Почас торжественных богослужінь великих праздників перед нами одкрывають ся брана к познаню Божых тайн. Церьков позывать свої діти на духовну гостину слова, котра нам має помочи глубше порозуміти священному торжеству празднованого дня. У своїх молитвах і піснях выражать безмірну радость із Божого плану спасы і обдивлює мудрость Ёго Провиджіня.

Константинопольскый патріарха Герман нас на утрени Рождества Христового уводить до тайны праздника так: **Вгда врема съже на зѣмлю пришѣствїа твоегѡ, первое написанїе вселеннѣй бысть, тогда восхотѣхъ сїи человекѡвъ написати имена, вѣрѹющихъ рѣствѹ твоемѹ. сего ради таковоѣ повелѣнїе ѿ кесара возгласїа: вѣчнагѡ бо твоегѡ црѣствїа безначальное, рѣствѡмъ твоимъ обновїа. чѣмъ тебе приносимъ ѡ мы паче именнагѡ даннослѡвїа, православногѡ богатство бгослѡвїа, ѡакъ бгѹ ѡ спсѹ дшз нашихъ** ¹.

Православны богослужіня суть істиннов духовнов сокровищницѡв мудрости наших святых отцѡв і одкрывають перед нами глубину їх порозуміня Божых тайн. Прекрасно о тім говорить стихїра написана на їх честь: **Все прїемше оумное сїанїе ст҃агѡ дх҃а, преестѣственнѣйшее бгослѡвїе краткими глагѡлы ѡ многимъ рѣзѹмомъ бгодх҃новеннѡв провѣщаша. ѡакъ хр҃тѡвы проповѣдницы, сѣвльскихъ предстѣтелїе оученїй, бл҃женнїи, ѡ бл҃гочестїивыхъ преданїй, свѣше прїемше сїхъ ѡкробенїе ѡвѣ, ѡ просвѣщшеса ѡзложїша вѣрѹ бгонаученнѡ** ².

Но многы із нас бы хотїли нелем мыслѣв і сердцѣм, як нам то уможнюють нашы богослужіня, але і властным тілом быти у Віфлеємі – в яскыні, там, де ся Христос народив, перед яслями, до котрых був положеный. Іншы бы ся Му хотїли ведно з пастырями поклонити, далшы ведно з мудрецами принести дары. А дакотры бы были охотны за Нѣго доконця вмерти ведно з дїтми, котры дав побити немилосерднѡв Ірод.

Лемже то ся не може стати, бо не съме сучасниками Христа. Но може нас тішыти усвідомлїня собї того, же **Гдѣ близѹ** ³ (Флп 4, 5), як говорить Писмо: **не далече ѿ сїдїнагѡ коегѡждѡ насъ** ⁴ (Дїл 17, 27). Стачїть лем, жебы съме Го мы глядали і намагали ся приближыти к Нѣму, і Він ся приближить к нам.

¹ *Keď nastal čas Tvojho príchodu na zem, konalo sa prvé sčítanie celého sveta. Vtedy si si zaumienil spísať mená ľudí, ktorí veria v Tvoje narodenie: preto cisár vyhlásil takéto nariadenie. Ved' Svojím narodením si obnovil Svoj večný kráľovský majestát, ktorý nemá počiatok. Preto Ti aj my namiesto zoznamu výbercov daní prinášame bohatstvo pravoslávneho bohoslovía, ako Bohu a Spasiteľovi našich duší (Utreňa Christovho Narodenia).*

² *(Naši) blažení (otcovia) prijali plnosť duchovného svetla Svätého Ducha a z Božieho vnuknutia nadprirodzené bohoslovie vyjadrili nemnohými, no veľmi múdrymi slovami. Je zjavné, že ako Christovi hlásatelia a ochrancovia evanjeliového učenia a zbožných obyčajov, prijali toto zjavenie zhora a ním osvietení objasnili vieru, ktorej ich naučil sám Boh (Utreňa svätých otcov Siedmeho všeobecného snemu).*

³ *Pán je blízko.*

⁴ *Nie je ďaleko od nikoho z nás.*

Як ся можеме приближыти к Хрістови? Што про тото можеме зроби́ти? Одповідь на то найдеме, кедь ся задумае́ме над тым, хто і чом був у Хрістовій близкості при Ёго народжіноу.

Найблизше к новонародженому Спасителёви была Ёго Пречіста Мати Марія. Свою близкость к Богу, честь стати ся Матірём Божого Сына, котра з Нёй зроби́ла *честнійшю Херувим і славнійшю без сравненія Серафим* – дорогшу як херувімы і безмірно славнішу як серафімы, вшытко тото собі заслужыла досконалов чістотов тіла і душы, глубоков покоров і вірностёв Божій волі.

При народжіноу Хріста був і Ёго опекун Йосиф. Святы́й евангелиста Мафтей о тім говорить: *Ἰωσήφ ἄνθρωπος δίκαιος, ἠγαθὸς καὶ ὀρθοδόξος* ⁵ (Мф 1, 19). Ёго справедливость, дотримованя закона і честность з великодушностёв ід Богородіці, безпохыбно были тым, што го зроби́ло достойным стояти в близкості Спасителя.

По Богородіці і Йосифови к новонародженому Хрістови приступили віфлеемскы пастырї. Чом якраз їм ангелы звістовали радостну новину о народжіноу Спасителя? Пастырї были просты люде, но не за свою нищету, але за свое чісте сердце і покорну душу собі заслужыли щастя приближыти ся к новонародженому Хрістови.

По них ся Спасителёви пришли поклонити мудрецы із Востока – высокопоставлены і богаты люде, котры Му принесли дары – *злато і лїбанъ і смύρνη* ⁶ (Мф 2, 11). Ученость, богатство і высоке поставліня не мусить чоловіка оддалити од Хріста, але якраз навспак, може го ід Нёму приближыти, кідь ся операть о гляданя найвысшой, Божой мудрости і покорне узнаня обмежености людського познаня і способностей.

Значіть, новонародженого Хріста окружали дівіча чістота Ёго Матере, справедливость Йосифа, довірлива простота віфлеемскых пастырїв і просвіщенна мудрость перзьскых волхвів. Кідь маеме тоты святы добродітели і благородны свойства, сміло можеме приступити к новонародженому Спасителёви: *Гдѣ блі́зъ* ⁷.

Але што кідь тоты добродітели не маеме? *Никто́же досто́инъ ѿ свѣдѣвшихъ плотскы́ми похотѣми и сластѣми приходѣти, или приближити́ся, или служити тебѣ, црѣи славы: ѣже бо служити тебѣ, вели́ко и стра́шно и самѣмъ нѣнымъ ілаамъ* ⁸. Но Хрістос, котрый ся облїк до тіла *нензречѣннагѡ радн и безмѣрнагѡ своегѡ человеколюбїа*, ⁹ не одогнав од Себе ани блудніцю, котра пришла із слызами, ани мытаря, котрый ся покаяв, ани разбойника, котрый Го вызнав на кресті, ани Савла, котрый пронаслідовав Церков, але обернув ся і став апостолом Павлом. Вшыткых, котры ід Нёму пришли з покаянём, прияв меджі своїх приятелїв ¹⁰. Зато ани мы не будеме упадати до безнадїі і зрїкати ся надїі на спасу. Из довіров у Хрістове безмірне милосердіе приступме к Нёму кідь не с добродітелями, котры не маеме, та холем із щірым покаянём і намірінём змінити свій жывот, жебы прияв і нас, так, як прияв блудніцю, разбойника і мытаря.

⁵ Jozef, jej muž, spravodlivý.

⁶ Zlato, kadidlo a myrhu.

⁷ Pán je blízko.

⁸ Nikto, kto je zviazaný telesnými túžbami a rozkošami, nie je hoden prisť k Tebe, ani sa k Tebe priblížiť, ani Ti slúžiť, Kráľu slávy; lebo slúžiť Tebe je veľké a hrozné aj pre nebeské mocnosti (Modlitba Cherubínskej piesne).

⁹ Pre Svoju nevyślovnú a nesmiernu lásku k ľudom (Modlitba Cherubínskej piesne).

¹⁰ Не вѡ влѣднїцѣ со слезѣми пришѣдшѣю къ тебѣ ѿгналъ єси, ниже мытарѣ ѿвѣрглъ єси покѣвшагѣ, ниже разбойника познѣвша црѣтѣво ѿгналъ єси, ниже гонїтелеѣ покѣвшагѣ ѡстѣвнѣвъ єси ѣже вѣ: но ѿ покѣвнїѣ тебѣ пришѣдшѣ, вѣлѣ въ лицѣ тебѡи҃хъ дрѣгѡвъ вчинїлъ єси (Postup svätého Prijímania).

Возлюбленны, жыеме в часах, повных непокоя. На многих місцях світа огрожують людський живот войны, інде утискованя або пронаслідованя, а дагде суть люде за свою віру нелем пронаслідованы або арештованы, але часто кладуть і свої животы. У світі є много страданя і безнадії, неохоты дотримати закон і заховати мір. Но кідь нас із-за страданій світа буде перемогати труднодумность, спомяньме собі на слова псалму: *Гдѣ просвѣщеніе моє и спїителъ мой, когѡ оубоїеа; гдѣ зацїителъ живота моего, ѿ когѡ оустрашїеа;*¹¹ (Пс 26, 1). *Блженъ, емже бгъ іаквель помѡцннкъ єгѡ, оупованіе єгѡ на гдѣ бга своего*¹² (Пс 145, 5).

Не вкладайме свое упованіе до *князїв* – міцных тогого світа, ани до планів людей, котры часто падають *вз дѣнь, вз ѡньже нзыдегъ дшхъ ихъ, и возвратятца вз зѣмлю свою*¹³ (Пс 145, 3-4). Вложме вшытку свою надїю до Хріста, котрый ся став чоловіком *наєх радн и нашегѡ радн спакенїа*¹⁴. Намагайме ся у своїм животї дотримовати заповіт Того, котрый *творїтъ єдѣз ѡбїднмымъ, дѣтѣ пїцїѣ ѡлчѣцымъ, рѣшїтѣ ѡкованныа, оумдрѣетъ слѣпцы, возбодитъ низверженныа, хранїтѣ пришѣлцы, сїра и вдовѣ прїїметъ*¹⁵ (Пс 145, 7-9).

Духовны отцѣве, братя і сестры, почас тогорочного святкованя праздника Рождества Хрістового обернийме ся з просьбов за покій ид Тому, *єгѡже начальство бысть на рамѣ єгѡ: и нарицѣтца ѡма єгѡ: велика совета аггѣлъ, чдѣнъ, советннкъ, бгъ крѣпкїй, властелїнъ, кнзѣ мїра*¹⁶ (Іс 9, 5). Просьме за покій нелем у світі, але і у своїм внутрі. Приготовме про Хріста місце в своїм сердці, жебы Ёго любов могла возродити і обновити нас і цїлый світ. Зїстаньме з Ним, жебы сьме і мы, так як наши святы отцѣве, могли визнавати з віров і духовнов радостѣв: *наєх радн родїеа ѡтрочѣ млада, превѣчный бгъ!*¹⁷

Благословенны свята Рождества Хрістового і повный Божой благодати рік 2025!

† **Растислав**

архієпіскоп прїащївскїй,
митрополита чеськых земель і Словакії

† **Михаїл**

архієпіскоп пражскїй і чеськых земель

† **Георгїй**

архієпіскоп михаловско-кошіцькїй

† **Ісаїа**

єпіскоп оломовцько-бырнїаньскїй

¹¹ *Hospodin je moje svetlo a moja spása. Koho sa mám báť? Hospodin je útočisko môjho života. Pred kým sa mám triasť?*

¹² *Blažený je ten, komu pomáha Boh Jakubov, kto sa spolieha na Hospodina, svojho Boha.*

¹³ *V deň, keď z nich vyjde duch a vrátia sa do zeme.*

¹⁴ *Pre nás a pre našu spásu.*

¹⁵ *Obhajuje právo utláčaných, hladným dáva chlieb, vyslobodzuje väzňov, slepým dáva zrak, zdvíha sklíčených, chráni cudzincov, ujíma sa siroty a vdovy.*

¹⁶ *Na pleciah ktorého spočíva vláda a Jeho meno je Posol veľkej rady, Obdivuhodný radca, Mocný Boh, Vládca, Knieža pokoja.*

¹⁷ *Kvôli nám sa narodilo maličké Dieťa, večný Boh!*